

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, télvére 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk,

Feigl Gyula

kiadó címére küldendők.

XXIV. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
FEIGL GYULA.

43. szám.

Előkészületek a télre.

(V. L.) Eötvös József báró népoktatási törvénye nincs besorozva az alapvető törvények közé. Pedig Magyarország jövőjére az alaptörvények között egy sem volt akkora hatással, mint a tan kötelezettség elvénk törvényben való kimondása. Ennek a törvénynek harminchat esztendő érvénye, — pedig mily lassan lett ez a törvény végrehajtva, — közmívelődésünknek egészen új perspektíváját tárja elő. Népünk 80%-a nem analpheta többé. Ismeri a betűt és szereti. A nádfedelű kunyhók lakóit tán nem is forrasztaná utópiás álmokhoz a szociális szervezet ha a szellemi unalom és a szellemi sóvárgás érzelmei nem ülnének telen a lelkére, mikor a kényszerű munkaszünet unalmas napjait éli.

Azért ha a tömegnevelő Róma ki tudta mondani a „panem et circenses“ elvét: mily kiáltó kényszerűség készlet arra, hogy a mi iskolánkban a betűt megszerető népünk szellemi szükségével törődjünk. Azért a falusi népkönyvtárak ügye mind fontosabb kérdésként lép előtérbe.

Berzeviczynek a népkönyvtárak ügyében kiadott rendelete és a mód, a melylyel a nehéz háztartási viszonyok között lévő községeknek lehetővé teszi a könyvtár megszerezhetését, — országszerte elismeréssel találkozott. Mi azonban e helyen azokat a könyvtárakat akarjuk szóvá tenni, a melyeket községek, gazdakörök, ifjúsági egyletek ingyen kaphatnak meg. A földmívelésügyi miniszterium ugyan is már néhány év óta ingyenes népkönyvtárakat

állít föl, eddig mintegy 1500-at. Az évi költségvetésbe 150 népkönyvtár van felvéve s ezek a könyvtárak igen értékesek. Nemcsak gazdasági könyvek foglalnak helyet ezekben a könyvtárakban, hanem a szépirodalmiak is és ebből a legjava: Petöfi, Arany, Tompa, Jókai, Vas Gereben, Mikszáth. A miniszter ezt a könyvgyűjteményt nemcsak ingyen engedélyezi, hanem a könyvtári szekrény árát is utalványozza. A földmívelésügyi miniszter csak azt kívánja meg, hogy a midőn a község óhajt ilyen ingyen könyvtárt, — a községi képviselői ülésen tárgyalják és határozzák el a dolgot, ez ígérje meg, hogy gondját viselteti és szétkallódnai nem engedi. Ki kell azt is mondani, hogy a község minden lakosának ingyen ad olvasásra könyvet. A képviselő-testületi határozatot aztán közszemlére kell kitenni és jóváhagyás végett a vármegye közgyűléséhez fölterjeszteni. A jóváhagyás után a határozatot a földmívelésügyi miniszterhez is föl kell terjeszteni.

Más eljárás követendő akkor, ha más testületek, körök óhajtanák igénybe venni ezt az ingyen könyvtárt; hogy mily lépéseket kell tenni, arról esetről-esetre értesítjük az illető köröket, ha e tekintetben hozzánk fordulnak. Általában azonban az a tudnivaló, hogy csak azon egyesületek és körök kaphatnak könyvgyűjteményt, a melyeknek jóváhagyott alapszabályaik vannak és a könyvtár ingyenes használatát biztosítják, annak elkallódsága esetén pedig felelnek. Természetes, hogy egyesületek csak abban az esetben jönnek számításba,

ha a községek nem akarnának nyilvános könyvtárt létesíteni.

Ezek a könyvtárak nagy ügyvetéssel népi irodalom legjelesebbjeinek közreműködésével voltak összeválogatva; biztosítva van, hogy ebben a könyvtárban nincs semmi selejtes, semmi céda, semmi néprontó, valamennyije irodalmi színvonalon áll, gyönyörűségére a léleknek.

Azok a kik a nép élén állanak, a kik vezetői, azok érdeklődését keltse föl ez a népművelődési akció, a szellemi táplálékra éhes falu népe hálával fogadja mindazt a közügyi tevékenységet, mely az ő érdekeért történik. Ugyis értelmiségünket — talán nem is egészen alaptalanul — azzal vádolja a nép, hogy vele csak akkor törődik mikor ezt saját érdekei javasolják.

Városi ügyek.

2963.1904.

Pályázati hirdetés.

Köszeg azab. kir város tanácsa 1904. 5. tanévüől kezdve egy Fercsák Mózes féle ösztöndíjat adományoz.

Ezen ösztöndíj élvezetére az alapító levél szerint jogosítvák:

- 1.) Fercsák Mózes rokonai;
- 2.) Ilyenek nem léteben, egyéb Köszegben lakó nemes vagy polgári szülők gyermekeit, ha katolikusok és az itteni kat. gimnáziumba járnak, vagy ennek végzetével tanulói pályájukat, habár nem Köszegben hanem máshol valamely helyföldi kath. gimnáziumban folytatják és befejezik.
- 3.) Folyamodó tartozik igazolni, hogy a tanulásban legalább jó osztályzatot nyert s feldhötlen magaviseletű.
- 4.) Az elnyert ösztöndíj élvezete a tanuló részére fennmarad mindaddig, míg a gimnázialis tanpályát be nem fejezik.
- 5.) A tanuló a már egyszer elnyert ösztöndíjat a gimnázialis tanpályá befejezte előtt csak úgy veszti el, ha hanyag tanulása vagy rossz magaviselete folytán annak élvezetére érdemtelenné válik. Ennek ellenőrizhetése végett az ösztöndíj felvételére vonatkozó ügyta az illető gimnázium igazgató-sága által látatnozaudó.

A kérvények f. évi december hó 28-ig adandók be.

Köszeg, 1904. október hó 4-ü.

Dr. Sissorics,
polgármester.

Tárca.

Feltéhenység.

Ne hidd valónak, mit csak sejtessz,
Vigyázz a vádra, mit kiejtesz,
A gyanu öl, s bár nem ér tetten:
Elveszünk benne mindaketten.

Hit, kedv ellágy, beáll a bánat;
Te értem sóhajtsz, én — utánad . . .
S előbb utóbb mi lesz a vége?
Egyszer csak — nem törődünk véle!

Balla Miklós.

A költő kabátja.

Irtá: Hovosi József.

(Végső)

(Lapunk jogosított kiadása.)

Igazán megható jelenet volt és érdemes arra, hogy nagy költők énekeljék meg, mikor Dalos Alfréd

egy szép tavaszi reggelen új kabátban kereste föl a természet szentegyházát.

A kalendáriumban ünnepet nem hirdettek ugyan a piros betűk, de azért a természetben mégis ünnep volt.

A nap ünnepélyesen ragyogott alá a földre melyet ünnepi díszbe öltöztetett tavasz tündére.

A lombok ünnepélyesen bölöngatták zöld koronájukat, a pajkos szellő — tömjénét terjesztette.

A természet énekkara ünnepi dicső himnuszt zengett; a kis patak ünnepi méltósággal tükrözötte vissza a derült eget.

Egy szóval Dalos Alfréd arcától és új kabátjától kezdve az utolsó sárga rigóig ünnepélyes hangulat uralkodott mindenek felett.

Arkádia dicső szülötte egy dombtetőn állott és gyönyörításon legeltette szeméit a természet bájos szépségein és saját vadonatúj kabátján, mely olyan jó harmóniában állott azokkal.

Hát még a költő ismerősei! Azok bámultak ám csak nagyot az új kabátban!

A kis pacsirta csodálkozva rázta meg bubját és azt trillázta le a tiszta detérből.

— Nini, a poétának új kabátja van!

A hosszú sugár nyárfák, mint megannyi felkiáltó jelek aposztrofálták az új kabát feletti bámulatunkat.

A fehér lilium ártatlanul mosolygott eléje:

— Ilát te is kaptál új ruhát?

A szellő versenyt ölegette a poeta új felöltőjét a napsugarakkal, melyek nem tudták mi történt, hogy a költő vállain zöldes fekete helyett világos kék szinre bukkantak.

A kis patak mosolyogva csalogatta magához:

— Jöjj, nézd meg sima tükrömben, hogy fest az új kabát?

A költő szíve megtelt örömmel és boldogsággal mikor ily számtalan jelét látta ismerősei őszinte szeretetének és azután lelkesedve tárta ki karjait mintha az egész mindenséget keblére akarta volna szoritani. Alatta szép kerek erdő terült el, melynek bűvös zöld sátoara barátságosan integetett feléje.

Dalos Alfréd megtörölgette izzadságtól gyöngyöző homlokát végig simította fűrtait, melyek hosszasan patakzottak alá vadonatúj kabátjára és aztán egyenesen az erdőnek ment.

A zöld pázsiton ruganyos léptekkel ment előre s a fűszálak melyekről lábnyoma letörölte a harmatot, csodálkozva tápázkodtak fel és tekintettek új kabátja után.

A költő azonban nem törődött velük.

Sirolin

A legkiválóbb tanácsok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, szármárhurut és különösen lábadozóknál influenza után ajánlatik. — Emeli az étvágyat és a testület, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellómas szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban ávoenkint 4- kor. ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl ceggel legyen ellátva:

F. Hoffmannu in Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Egy hozzánk érkezett levél így hangzik:

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urunk csász. és kir. udvari szállító Neunkirchen Alsó-Ausztria. Piesting.

Tisztelettel felkérem, szíveskedjék 2 csomag Wilhelm-téle antiartikus és antireumatikus vertisztító teát postautóvívét mellett küldeni. Föbben kik hozzám jönnek, szólnak, hogy részükre is gondoskodjam ily tea beszerzéséről. Köszönetet mondok Önnek e csodaszerért, s kívánom, hogy az Isten fizesse meg ezt Önnek. Én tudom, hogy ez részemre a legjobb orvosság.

Ismételten köszönetet mondok e jó orvoságáért, mert tudom, hogy e télen 3 hónapig feküdtem, és az Ön csodálatos teája engemet kigyógyított. Én szeretném, ha minden beteg ember e csodálatos teát bevinné.

Teljes tisztelettel Steiner Mátyás.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, os. és kir. udvari szállítóval Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszertárakban és drogueriákban. 1 csomag ára 2 k., 1 postacsomag = 15 csomag ára 24 k. Bérmentve minden magyar postállomásra.

**BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

NAGY ÜVEC
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEC ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVECHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Szőlőlugast

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Ezre azont an nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megadja is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lúgának alkalmas fajokat ültettek, azok bőven oltatják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem a nincsen oly ház melynek fala mellett a legeszkélyebb gondozással felvehető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek atb. a legremekőbb díze, anélkül, hogy legkevésbébb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghátadatossabb szőlőfaj, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelelölapon tudatja. Csím: Érmehelyi első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhíd.

**A vidéken lako családoknak
mellőzhetően**

a legújok és teljesen szagtalan
csász. és kir. szab. alkalmazott

szobakloset,

hely mint elegans butoradarab, bármilyen lakástar-
albélyezhető.

Isztantóó koszik

nyo. kőmosászó

3literes és irrigatorok

mosdó- és fürdőhádek.

Arányos árakat ingyen és bér-
mentve küld

GUTTMANN L.
loset-gyár

Budapest, IV., Városház-utca 2. szám
(Kovács Lajos-utca sarkán.)

M E G H I V Á S.

**A közeg-szombathelyi h. é. vasut részvénytársaság
1904. évi november hó 24-én délután 3 órakor**

Kősaegen a városház tanácstermében tartandó

XXII.é.rendes közgyűlésére.

N a p i r e n d:

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése, az 1903. évi üzleti számadás és mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.
2. Jelentés a cs. kir. szab. déli vasúttársasággal kötött ideiglenes üzemszerződésről.
3. Egy igazgatósági tagnak 2 évi, két felügyelő bizottsági rendes és egy póttagnak 1 évi időtartamra való választása.

Kőszeg, 1904. évi október hó 18-án.

Az igazgatóság.

Az üzleti számadás és mérleg, úgy az igazgatósági valamint a felügyelő bizottsági jelentés a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a társaság pénztáránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A közgyűlésen az a részvényes bír szavazati joggal, a ki részvényét vagy részvényéről szóló letétjegyét (20. és 28. §.) 14 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál letette.

Egy részvényes saját letett részvényei után 20 szavazatnál többet nem bírhat, egynél több meghatalmazást nem vállalhat, s a meghatalmazót megillető szavazatokkal együtt sem bírhat többel 40 szavazatnál.

Igazgatósági taggá az a részvényes választható, a ki 10 db. részvény birtokában van és azokhoz való tulajdonjogát a 29. §. értelmében eszközölt letéteményezés által igazolta.

(Utányomás nem díjazatik.)

Császári és királyi udvari szállító

Fernolent

ezipőfénymáz a legjobb fénymáz a világon és **fényerem** világos és fekete cipőkhez, minden bőrnemnek a legszebb fényt adják és a bőrt tartóssá teszik. Elviselt, foltos cipők sárga vagy barna bőrből a **LYOSIN** (diszfénymáz) által mintha ujakká lennének.

Alapított 1832. Gyári raktár: Wien, I., Schulerstrasse 24. Kapható mindenütt.

Mosáshoz csak Brunne-féle szappan veendő.

Kiváló szerencse Töröknél!

FELÜLMULHATLANUL

kedvez főarudánknek a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereségnél többet fizettünk nagyra-becsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereseményeket.

Ajánljuk ennélfogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

11 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000.** 1 nyeresemény **400.000.**

1 a **200.000.** 2 a **100.000.** 1 a **90.000.** 2 a

80.000. 1 a **70.000.** 2 a **60.000.** 1 a **50.000.**

1 a **40.000.** 5 a **30.000.** 3 a **25.000.** 8 a **20.000.**

8 a **15.000.** 36 a **10.000** korona és még sok egyéb;

összesen **55.000 nyeresemény és jutalom 14.459.000**

korona összesen.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/2 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

1/8 sorsjegy frt .375 vagy kor. .75; 1/16 sorsjegy frt .1875 vagy kor. .375

A sorsjegyeket utóvéttel vagy az összeg előzetes bekiűldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

1. évi november hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és Tsa

**BANKHÁZA
BUDAPEST.**

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-tízletei:

Közp.: Teréz-körút 46/a. 1.66k; Váci-körút 4/a. 11.66k; Múzeum-körút 11/a. 111.66k; Erzsébet-körút 51/a

Rendelőlével levágandó.

T. Török A. és Tarsa bankháza Budapest.

Kérek részemre

I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben } utóvételőzni kérem

Pontos } postautóvívnyal küldöm

cím: } mellékelem bankjegyekben (bélyegekb.) } A nem tetző törlendő.

cím: }